

Broerstraat 5

••••• De charme van de 'Olle Grieze'

RuG

Vergroot uw klantwaarde

Het succes van uw marketing hangt van veel factoren af. Sterke concurrentie en toenemende commerciële informatie maken het moeilijk uw boodschap over te brengen. Een goede strategie is noodzakelijk. Effectieve communicatie en een sterk merk zijn hierbij twee succesfactoren. In de postdoctorale marketingleergangen van de Academie voor Management komen deze en andere aspecten van marketing aan de orde.

Postdoctorale Leergang Strategisch Communicatiemanagement

Regisseer het rendement van uw communicatie

Iedereen en alles communiceert, bedoeld en onbedoeld. Het is de kunst de communicatie, extern én intern, zo te organiseren dat die maximaal bijdraagt aan de doelstellingen van de organisatie. Die kunst leren verstaan staat centraal in deze leergang.

Start: Dinsdag 28 oktober 2003
Duur: 6 modules van 2 dagen
Plaats: Centrale locatie
Kerndocenten: dr. Karel Jan Alsem, Peter Sieben

Postdoctorale Leergang Merkmanagement

Het merk als sturend concept voor het ondernemingsbeleid

De waarde van een onderneming schuilt in de waarde van het merk. Als producten en diensten zich tegenwoordig nog maar weinig van elkaar onderscheiden, dan bepaalt merklading veelal de keus van de consument. Tijdens deze leergang maakt u van het merk een strategisch instrument voor het behalen én behouden van uw concurrentievoordeel.

Start: Donderdag 27 november 2003
Duur: 7 modules van 2 dagen
Plaats: Centrale locatie
Kerndocent: Roland van Kralingen, drs. Andy Mosmans jr.

"De leergang stimuleert je consequent vanuit het merk te denken en biedt een schat aan materiaal om te komen tot je eigen visie en strategie."

Alumnus drs. Celia Noordegraaf MMS, Stafdirecteur Communicatie Vrije Universiteit Amsterdam

Rijksuniversiteit Groningen
RUG

Kijk voor het complete aanbod op: www.academievoormanagement.nl

- Stuur mij de brochure Strategisch Communicatiemanagement
- Stuur mij de brochure Merkmanagement
- Bel mij op onderstaand telefoonnummer voor een persoonlijk studieadvies

Naam : _____ M/V
Functie : _____
Bedrijf : _____
Adres organisatie : _____
Pc/Plaats : _____

Telefoon : _____ (overdag)
Fax : _____
E-mail : _____

Mogen wij u in de toekomst via e-mail op de hoogte houden van ons opleidingsaanbod?
 Ja Nee

*U kunt dit ingevulde formulier faxen naar 050 - 316 23 00
of opsturen naar Academie voor Management,
antwoordnummer 7002, 9700 VD Groningen*

Inhoud

- 4 De Martini te boek gesteld**
Over het 'icoon' van de stad Groningen bij uitstek is een mooi boek verschenen.
- 8 Een ondernemende pedagoog**
Een gesprek over carrière en zingeving met Ina Hut van Wereldkinderen, vereniging voor adoptie en projecthulp.
- 10 Een passie voor bloed van ader tot ader**
Cees Smit Sibenga is 's werelds eerste hoogleraar Internationale ontwikkeling van transfusie-geneeskunde
- 13 Ain Wondre Stad**
De Utrechtse burgemeester Annie Brouwer-Korf over de Stadsschouwburg.
- 14 Tegen wil en dank grotesk**
Annie van den Oever waagde een poging om het 'groteske' oeuvre van dichter Fritzi Harmsen van Beek te ontsluiten voor de literatuurwetenschap.
- 16 Topsport tijdens de trek**
Gedragsbioloog Henk Visser bepaalde in Groningen het energieverbruik van Amerikaanse lijststers. Het leverde hem en zijn collega's in Amerika een artikel in *Nature* op.
- 18 De Groningse Stempel**
Tjibbe Joustra, voorzitter van de Raad van Bestuur van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen, over zijn visie op leiderschap.
- 22 Mexico**
De alumnireis 2004 gaat naar 'mystiek Mexico'. Hub Hermans Mexicokenner, gidst de deelnemers door dit intrigerende land.

En verder:

- 7** Uitgelicht: Stichting Alumni Rechtsgeleerdheid
17 Column WKB
20 Postacademische Opleidingen
24 Nieuws en agenda
28 Alumni Achteraf

Redactioneel

Terwijl de trekvogels ons land verlaten om af te reizen naar warmere oorden, zijn wij net teruggekeerd vanuit het warme Zuiden naar herfstig Groningen. Sinds de geboorte van mijn zoontje Bram, bijna twee jaren geleden, spelen onze zomervakanties zich af in het uiterste Zuiden van Spanje. Als kersverse ouders reizen we niet langer 'low-budget' naar verre bestemmingen buiten Europa. Voor ons geen geduw en getrek met een peuter in overvolle Aziatische bussen of een campingbedje in een lawaaierige jeugdherberg in Australië.

In ons huurautootje tuffen we langs een van de weinige 'Costas' waar je uitsluitend Spanjaarden tegenkomt en overnachten we in kleine appartementjes aan het strand. Spanjaarden houden van kinderen en vooral van blonde roze Nederlandse kinderen. Bram krijgt dus volop aandacht. Toch begint er na een aantal weken vakantie iets te kriebelen bij ons. Bram lijkt genoeg te hebben van het gepruts aan zijn lijfje door opdringerige Spaanse oma's en hij mist zijn maatjes van de crèche. Ook ik word onrustig en wil weer bekenden tegenkomen op de Grote Markt of aanschuiven aan de stamtafel van Café Stadlander. Kortom het wordt tijd om weer naar huis te gaan.

Als de zomers nu gegarandeerd zo warm blijven als de afgelopen zomer, verplaatsen we onze zomervakantie van Andalusië naar het Reitdiep. Bootje aanleggen bij Café Hammingh voor koffie met taart en dan 's avonds verse vis eten in Zoutkamp. Of na een dag zonnen en zwemmen bij de Hoornse Plas ijs eten op het terras van Fiorini. We komen vast veel bekenden tegen en het Grunnings gaat me stukken beter af dan het Spaans. 's Winters kunnen we dan altijd nog de zon in het Zuiden opzoeken. Misschien doen we het wel volgend jaar, als de weersvoorspellingen tenminste goed zijn.

Goeie of slechte weersvoorspellingen, de alumnireis 2004 gaat in ieder geval wel ver over de grenzen. In het najaar van 2004 vertrekt een groep van maximaal 35 alumni voor een culturele rondreis door Mexico. In dit nummer van *Broerstraat* 5 kunt u over deze bijzondere rondreis lezen en zich hiervoor aanmelden. Grunnings verstaan ze daar niet, dus moet ik toch maar doorgaan met die cursus Spaans!

Veel leesplezier!

Lidy Bosker
Alumni Relations Officer RUG

Foto voorpagina: Egbert de Boer, Fotégro

A photograph of the interior of a Gothic church, viewed from the back of the sanctuary looking towards the front. The image is dominated by a large, ornate organ with multiple tiers of pipes and decorative carvings. The organ is set within a large, pointed Gothic archway. The ceiling is high and features intricate tracery and vaulting. Two large, cylindrical pendant lights hang from the ceiling on either side of the organ. The overall color palette is a monochromatic blue-grey.

De Martini te boek gesteld

Sinds kort is er een zeer fraai boek over de Martinikerk en -toren verkrijgbaar. Het is geschreven door kenner bij uitstek, RUG-alumnus drs. Egbert van der Werff.

Van der Werff is beheerder van het prachtige Peper- of Geertruidsgasthuis aan de Peperstraat in Groningen. Ook zelf bewoont hij enkele ruimten in dit monument uit de vijftiende eeuw. Het moet een droom zijn voor een historicus met de Middeleeuwen als specialiteit: een boek schrijven over de belangrijkste (laat-)middeleeuwse kerk van Stad en wonen in een huis waar meer dan vijf eeuwen geleden ook al mensen gastvrijheid vroegen en kregen. Er blijft echter nog wel wat te wensen over, aldus de schrijver: 'Hoewel ik nu nog bezig ben, samen met dr. Van den Hombergh, oud-docent van de RUG, een kroniek van de vroegzestiende-eeuwse Groninger kroniekschrijver Sicke Benninge uit te geven, hoop ik toch eens over voldoende middelen van bestaan te beschikken om mijn promotieplan uit te voeren: een studie over de middeleeuwse parochies in Groningen.'

Noordelijke gotiek

Het beschrijven van de Martini was voor Egbert van der Werff een logische klus. Hij had al eerder over de kerk gepubliceerd en ook kon hij beschikken over relevante documenten uit de nalatenschap van ing. P.L. de Vrieze, de architect van de laatste restauratie. De behoefte aan een goede studie over kerk en toren werd de laatste tijd steeds groter. Van der Werff had in eerste instantie een heel gedegen wetenschappelijk werk willen schrijven, maar koos uiteindelijk voor een publieksvriendelijk en zeer toegankelijk boek; vooral ook door de vele fraaie en goedgekozen illustraties en de bondige teksten. De in het boek verspreide anekdotes over verschillende belangrijke personen die in het verleden bij de Martini betrokken waren, maken het tot een prettig leesbaar

geheel. Heel handig is dat bij elk afgebeeld voorwerp of elke weergegeven schildering in het boek een klein kaartje van de kerk staat opgenomen, met een merkteken bij de plek waar het desbetreffende object in werkelijkheid te vinden is.

De kerk groeide in de loop van de Middeleeuwen, en vooral in de vijftiende eeuw, uit tot het grote gebouw dat ze nu is. Deels heeft dat te maken met een door bevolkingsgroei toenemende behoefte aan een grote kerkruimte, deels met het stijgende prestige van de stad; die immers steeds meer een centrale rol in heel Noord-Nederland innam. Uit dat laatste is bijvoorbeeld ook de grote hoogte van de toren te verklaren. De Stadgers waren trots op hun woonplaats en ze wilden dat laten weten ook! Aan het einde van de vijftiende eeuw zag de kerk eruit zoals we haar nu ook kennen: een fraai voorbeeld van de noordelijke baksteengotiek. Het interieur moet er prachtig hebben uitgezien, met bijna twintig altaren die door verschillende beroepsgroepen en particuliere families werden onderhouden. Een stoet aan priesters bevolkte de Martini.

De Olle Grieze in nood

Aan al deze pracht en praal kwam een einde in het jaar 1594, toen de stad gedwongen werd om over te gaan op het 'gereformeerde' (hervormde) geloof. In enkele dagen tijd werd het hele interieur van de kerk ontmanteld en alles werd ordelijk afgevoerd. De schilderingen in de kerk werden overgekalkt en de beelden, altaarstukken, het gotische meubilair en de voorwerpen die bij de rooms-katholieke eredienst gebruikt werden verdwenen zo goed als allemaal in de mist van de geschiedenis. Wie zich een voorstelling wil maken van de kerk vóór de

Reductie van 1594, moet volgens Van der Werff maar eens gaan kijken in Lutherse kerken in Oost-Friesland of in de kathedraal van Antwerpen. Die sfeer zijn we dus in Groningen goeddeels kwijtgeraakt, hoewel er door een gelukkig toeval wel weer veel sporen van de oorspronkelijke beschildering aan het licht gekomen zijn. Vooral het koor van de kerk (het hoge deel achterin) laat fantastisch mooie muurschilderingen zien, maar ook het schip (het deel waar nu de eredienst plaatsvindt) biedt veel moois wanneer je gedachten even wegdwalen van de preek.

De majestueuze grijze toren heeft zijn oorsprong ook in de zo belangrijke vijftiende eeuw, maar de bouwgeschiedenis werd waarschijnlijk pas in de loop van de zestiende eeuw afgerond, vlak voor het begin van de Tachtigjarige Oorlog. Veel details over de toren worden in dit boek beschreven, zoals de totale hoeveelheid gebruikte bakstenen (1,25 miljoen) en zandsteen (3000 kubieke meter). De toren was oorspronkelijk hoger, maar richtte zich uiteindelijk bijna 97 meter boven het maaiveld op.

Diverse branden hebben de toren geteisterd: gevolg van blikseminslagen, maar ook van een vreugdevuur in 1577,

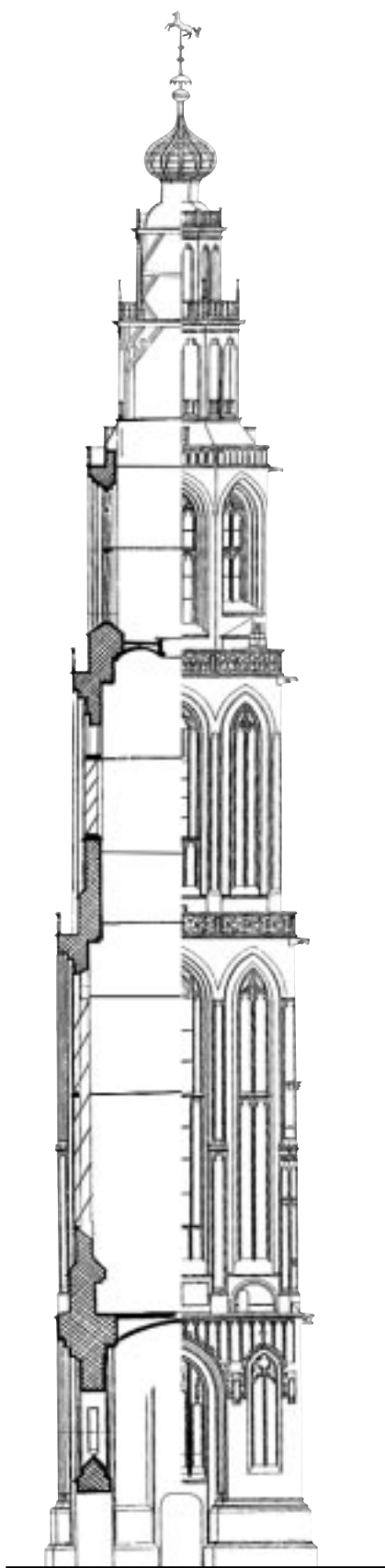

toen Groningers zo dom waren brandende pektonnen aan de toren op te hangen bij het vertrek van het zo gehate Waalse garnizoen. Ernstiger was echter dat bij een controle in de jaren dertig van de vorige eeuw de 1340 ton zware kolos door zijn fundamenteen bleek te zijn gezakt. Instorting was niet ondenkbeeldig! Met behulp van spoorstaven die als wapening dienden kreeg de voet van de toren als het ware een ijzeren korset aangemeten en kon een ramp voorkomen worden.

Nauwelijks tien jaar later dreigde opnieuw gevaar. De bezetter was vast van plan de toren op te blazen wanneer de geallieerden zouden naderen. Ook deze aanslag werd ternauwernood voorkomen. Afgezien van een groot aantal kogelgaten in de bekleding doorstond de Groninger trots deze bange tijd, terwijl om haar heen de markt in vuur en vlam stond. En hoewel ze wel degelijk een beetje scheef staat (op 70 meter hoogte zo'n 70 centimeter) zal de Martinitoren ook de komende decennia weinig concurrentie te dulden hebben, zo hopen we.

Egbert van der Werff slaagde er in om al deze feiten op aangename manier te boek te stellen en van zeer veel goed afgedrukte illustraties te voorzien. Voor de schrijver zelf is het een boek geworden voor alle Groningers en voor al diegenen, die Groningen een warm hart toedragen. Desgevraagd lijkt het de auteur een prachtig cadeau voor diegenen, die aan het eind van hun studie plannen ontwikkelen om Groningen te verlaten, dan wel voor oud-Groningers die weer even 'thuis' willen komen. ■

Han Borg

Speciale aanbieding voor RUG-alumni

Het boek *Martini, kerk en toren* van Egbert van der Werff is onlangs verschenen bij uitgeverij Noordboek en kost in de winkel 49,90 euro.

Alumni van de RUG kunnen het boek echter voor 37,50 euro (inclusief verzendkosten) bestellen.

Dezelfde uitgeverij heeft eveneens het boek *Er gaat niets boven Groningen* uitgebracht (eerste druk 2002, tweede druk 2003).

Dit prachtige werk van 160 pagina's vol kleurenfoto's en interessante teksten kost 37,50 euro in de winkel, maar RUG-alumni kunnen het voor 27,50 euro (inclusief verzendkosten) bestellen. Er bestaat ook een Engelstalige versie van het boek met de titel *Nothing tops Groningen*. De aanbieding met dezelfde prijzen geldt ook voor dat boek.

Beide boeken zijn pleisters op de wonde voor wie last heeft van nostalgie naar ons aller 'pronkjewail in golden raand'. Wilt u beide of een van beide boeken met de alumnikorting in uw bezit krijgen? Neemt u contact op met de uitgeverij.

Bestellen

Uitgeverij
Noordboek
Friese Pers bv
Postbus 394
8901 BD
Leeuwarden

Telefoon
(058) 284 56 43
of 284 56 42

E-mail
wim.van.dijk@
friesepers.nl

Stichting Alumni Rechtsgeleerdheid

J.E. Bosch-Boesjes

Lange tijd heeft de SAR, de Stichting Alumni Rechtsgeleerdheid, een slapend bestaan geleid, maar daar komt nu verandering in, aldus Jenneke Bosch-Boesjes. Zij is directeur opleidingen van de juridische faculteit, zelf ook alumna en zit in het nieuw-gevormde bestuur van de stichting. Samen met de nieuwe facultaire alumnicommissie organiseert het bestuur verschillende activiteiten, zoals terugkomdagen. Een nieuwe site voor alumni rechten gaat binnenkort de lucht in.

‘De SAR was dan wel niet zo actief de laatste tijd,’ zegt Bosch-Boesjes, ‘maar wij onderhouden als faculteit wel voortdurend actieve contacten met alumni. Zo zijn veel van de juryleden van onze studentenrechtbank – een derdejaars praktijkvak – alumni van de juridische faculteit, die hun expertise uit de beroepspraktijk meebrengen. Verder werven we gastdocenten onder alumni en zijn zij tussenpersoon voor stageplaatsen van onze studenten. En zeker nu de bachelor-masterstructuur het onderwijsprogramma verandert, hebben docenten behoefte aan feedback of adviezen van mensen uit de praktijk. De betreffende alumni stellen deze betrokkenheid bij de universiteit zelf ook op prijs; ze vinden het leuk te reflecteren over het vak, te zien hoe het studenten vergaat en wellicht een aantal talenten onder hen te scouten.’

Donateurs

De Commissie Promoting Afgestudeerden, opgericht in de jaren zeventig, was de voorloper van de SAR, die sinds 1993 bestaat. De stichting is een initiatief van de faculteit. ‘Belangrijke aanleiding voor de nieuwe start is het lustrum van de universiteit volgend jaar,’ vervolgt Bosch-Boesjes. ‘Net

als bij de vorige lustrumviering willen we ook dan weer een alumnidag organiseren. Alleen nu gaan we de contacten structureler en actiever onderhouden. De eerstvolgende activiteiten zijn in november. Dan organiseren twee studierichtingen – notarieel recht en juridische bestuurswetenschappen (JBW) – een terugkommiddag. Docenten houden een lezing, er is een rondleiding door de faculteit en JBW gaat expliciet een oordeel vragen over het bachelor-masterprogramma. Ter afsluiting volgen een borrel en een diner. We rekenen op vrij veel belangstelling. Voor activiteiten als terugkommiddagen en alumnidagen benaderen we alle afgestudeerden van de rechtenfaculteit. De SAR heeft geen leden, slechts donateurs. Die hebben nu geen aparte status, maar we denken na over kortingen en voordeeltjes. Om het blijvende contact met alumni te vergemakkelijken lanceren we een eigen alumnisite: www.rug.nl/rechten. Daarop staan uiteraard een agenda met alumniactiviteiten, oraties of afscheidsredes, juridische congressen en dergelijke en ander facultair nieuws. Verder besteden we aandacht aan juridisch contractonderwijs en aan duaal promoveren, dat is de mogelijkheid voor juristen om naast hun baan te promoveren. Ook kunnen alumni oproepen plaatsen op de site, die in de loop van de tijd verder uitgebouwd wordt.’

Ingemarie Kroesen

Informatie

Mw. J.E. Bosch-Boesjes,
 telefoon (050) 363 57 84
j.e.bosch-boesjes@rechten.rug.nl
 of <http://www.rug.nl/rechten>

Een ondernemende pedagoog

Als student pedagogische wetenschappen richtte Ina Hut (42) een automatiseringsbedrijf op, samen met haar man. Later werkte ze voor werkgeversorganisatie VNO-NCW en de Universiteit Nyenrode. Maar sinds 1 februari 2003 is ze directeur van Wereldkinderen, Nederlands grootste vereniging voor adoptie en projecthulp.

Ze was geen standaard-student, geeft ze grif toe. Een favoriet café in Groningen? 'Nee, eigenlijk niet.' Lid geweest van een vereniging? 'Nee, tenzij het direct met de studie te maken had.' Toen Ina Hut in 1983, na de pabo en twee jaar voor de klas, begon aan een studie pedagogische wetenschappen had ze wel wat meer te doen dan alleen studeren. Samen met haar man had ze net Lavecom Automatisering opgericht. 'En het bedrijf kwam op de eerste plaats.' Omdat het paar in Groningen woonde en daar in eerste instantie ook hun bedrijf gevestigd was, schreef ze zich in aan de RUG. 'En Groningen is natuurlijk ook een prachtige stad.'

Interdisciplinariteit

Ondanks de hectiek die het runnen van een startend bedrijf met zich meebracht, liet ze haar studie niet versloffen. Ze haalde haar bul, afstudeerrichting onderwijskunde, in 1989. En dat terwijl ze, alweer vanwege het bedrijf, een jaar eerder van Groningen naar Arnhem was verhuisd. Veel studenten zouden op zo'n moment de afronding van de studie op de lange baan schuiven. Niet Ina Hut: 'Als ik ergens aan

begin, dan ga ik ook door. Het kostte wel veel energie om die studie uiteindelijk af te ronden. Een meer dan full-time verantwoordelijkheid als ondernemer en een studie die ook nog het een en ander vroeg. Maar het was ook een unieke ervaring, om als twintiger een bedrijf op poten te zetten.'

Wat hielp was dat de studie niet helemaal los stond van haar werk. Begin jaren tachtig werd de opleiding pedagogiek meer en meer interdisciplinair. Daardoor kreeg ze de mogelijkheid vakken bij andere faculteiten te volgen. 'Dat interdisciplinaire trok mij sterk aan, vooral de combinatie sociale wetenschappen en bedrijfskunde. Wat ik erg interessant vond was om principes uit de pedagogiek en de sociale wetenschappen toe te passen in het management. Die gedachte, dat je pedagogische wetenschappen zou kunnen inzetten in het bedrijfsleven, was toen net in opkomst.' Het eigen bedrijf gaf haar de mogelijkheid dat ook heel direct en concreet te doen. 'In feite kon ik de theorie direct afzetten tegen de praktijk.'

Hut toont zich dan ook een voorstander van 'duale trajecten', waarbij het volgen van een opleiding en werken

samengaan. 'De universiteit moet natuurlijk geen hbo worden, maar ik vind de combinatie van theorie en praktijk zeer waardevol.'

Wereldkinderen

In 1992 maakte Hut de overstap van haar eigen bedrijf naar de werkgeversorganisatie NCW (later VNO-NCW). Haar man bleef de dagelijkse leiding van het bedrijf houden, zij werd commissaris. 'Lavecom was inmiddels uit de pioniersfase, er waren dertig werknemers. Ik merkte dat ik toe was aan een nieuwe uitdaging, iets waar ik bovendien mijn kennis van zowel de sociale wetenschappen als bedrijfskunde kon gebruiken.' Bij de werkgeversorganisatie ging zij management-ontwikkelingsprogramma's opzetten. 'Daar had ik min of meer mijn eigen toko, waarin ik het hele opleidingsaanbod regelde, van het peilen van de behoefte tot de marketing en uitvoering van de opleidingen.' Ze verbleef ook nog korte tijd in Jakarta, om te proberen namens de werkgevers een soort businessschool op te zetten. 'Uiteindelijk is besloten dat niet door te zetten. Achteraf bleek dat verstandig, toen de onlusten in Indonesië uitbraken.'

In 1998 ging Hut naar de Universiteit Nyenrode, eerst als programmamanager. 'In die functie stuurde ik docenten van de management-developmentprogramma's aan.' Later was zij director Executive Programs en lid van het managementteam. 'Dat was heel interessant, zo kon ik meepraten over de visie, strategie en het beleid van Nyenrode.' Een prima functie, waarin ze nog wel wat jaren vooruit zou kunnen. Maar het liep anders. Hut kwam een advertentie tegen waarin een nieuwe directeur werd gevraagd voor Wereldkinderen, Nederlands grootste adoptie-organisatie, die zich tevens richt op projecthulp aan kinderen. Wereldkinderen, van oorsprong een vrijwilligersorganisatie, zat in een professionaliseringproces. Een groot verschil met de Universiteit Nyenrode, maar Hut voelde zich aangesproken door de advertentie.

'Ik heb altijd al het idee gehad uiteindelijk een keer naar een charitatieve instelling over te stappen. In het commerciële werk miste ik soms net dat stukje meerwaarde.' Bovendien stonden Hut en haar man zelf al sinds 1990 op de wachtlijst voor een adoptie. Door de drukte van het eigen bedrijf

(dat drie jaar geleden is verkocht) door twee zwangerschappen (Gabriella en Florian) en door vertraging die in de adoptieprocedure optraden, waren de adoptieplannen op de lange baan geschoven. 'Maar ik had wel affiniteit met adoptie. Dat is ook wel nodig in deze functie.'

Zingeving

Daar kwam bij dat hun eerste kindje, Gabriella, bij de geboorte is overleden. 'Dit riep ook allerlei vragen op met betrekking tot zingeving: ben ik wel bezig met hetgeen mij voldoende zingeving biedt? Bij Wereldkinderen draait het om kansarme kinderen, die verder moeten worden geholpen. Via adoptie naar Nederland of via projecthulp in het land zelf.' Door deze combinatie van factoren maakte Hut de overstap van de commercie naar een ideële instelling eerder dan gepland. 'Ik had aanvankelijk het idee dat te doen als ik zo'n beetje midden veertig zou zijn.'

Bij Wereldkinderen moet ze een balans zien te vinden tussen verdere professionalisering van de staf, de persoonlijke benadering van de aspirant-adoptieouders en de emoties die

komen kijken bij adoptie en projecthulp. Bovendien zijn veel adoptieouders nog als vrijwilliger bij de organisatie betrokken. Ze is nu dus in een hele andere omgeving terechtgekomen dan de zakelijke wereld van management-trainingen. 'Maar het is zeker niet een stap terug. Bij Nyenrode zat ik in het managementteam, bij Wereldkinderen heb ik de eindverantwoordelijkheid. En in het stuk extra zingeving zit duidelijk de meerwaarde van deze functie.'

Ondertussen loopt haar eigen adoptieaanvraag nog steeds door, ook bij Wereldkinderen. Dat was wel een complicatie bij de sollicitatie. 'Om iedere schijn van belangenverstrengeling te vermijden zal het land waarvoor wij op de wachtlijst staan, Ethiopië, niet onder mijn verantwoordelijk vallen totdat onze adoptie is afgerond.' Ook in haar nieuwe functie kan ze haar 'dubbele' opleiding goed gebruiken. 'Ik kan zowel de soft-skills van de sociale wetenschappen als de hard-skills van bedrijfskunde gebruiken. Wanneer ik terugkijk naar mijn studie ben ik heel blij dat het mogelijk was die combinatie te maken.' ■

René Franssen

Een passie voor bloed

In juni werd Cees Smit Sibinga hoogleraar Internationale Ontwikkeling van Transfusiegeneskunde. Decennia lang was hij directeur van de regionale Bloedbank in Groningen. Tegenwoordig drijft zijn passie, veilig bloed voor iedere wereldburger, hem zo'n drie van de vier weken naar het buitenland.

---

van ader tot ader

Bloed, dat rode, vloeibare weefsel, heeft hem altijd gefascineerd. Daarom ging Cees Smit Sibinga als middelbare scholier met zijn moeder mee wanneer zij bloed ging geven: hoe gaat dat precies en waarom doen mensen zoiets? In 1958 ging hij medicijnen studeren in Groningen. Tropenarts wilde hij worden. Maar dat veranderde toen er in een goede nacht, in de hele late uurtjes op de kroeg van Vindicat een grote forse man in de hardstoel naast hem neerplofte en hem aansprak. Het was professor Henk Nieweg, hoogleraar haematologie (leer van het bloed) en hij sommeerde de student diezelfde ochtend om 9.00 uur tentamen te komen doen. Tegensputteren omdat hij het vak nog niet gevolgd had, hielp niet. Maar toen hij eenmaal braaf was aangetreden in Niewegs kamer, bleek het een grap van de hooggeleerde ex-Vindicater. Sindsdien was Nieweg zijn leermeester en werden ze vrienden. Toevallig speelde de scène zich af in de kamer waar nu Smit Sibinga, inmiddels zelf hoogleraar, kantoor houdt. In een van de weinige oude gebouwen die het AZG nog rijk is.

Visgraat

De confrontatie met zijn eerste eigen patiënt als internist in opleiding maakte Smit Sibinga sterk bewust van het belang van donorbloed en bepaalde het vervolg van zijn loopbaan. Die patiënt leed aan hemofilie – een stollingsstoornis van het bloed – en werd op vrijdagmiddag binnengebracht met een hevige bloeding in zijn keel, veroorzaakt door een visgraat die er was blijven steken. Hij was in acuut levensgevaar en Nieweg begon de jonge arts er al voorzichtig op te wijzen dat een hulpverlener soms ook verlies moet accepteren. Maar Smit Sibinga wilde van geen opgeven weten en vroeg toestemming voor een experiment. De volledige wisseltransfusie die hij vervolgens toepaste was succesvol en de patiënt leeft nog steeds. Onlangs kwam deze man zelfs Smit Sibinga een boek aanbieden met zijn levensverhaal als hemofiliepatiënt.

Smit Sibinga heeft inmiddels een lange carrière ‘in het bloed’ achter de rug; hij werd haematoloog, promoveerde op bloedvatwanden en was lange tijd directeur van de Bloedbank Noord Nederland. Niettemin is zijn passie groter dan ooit om te streven naar een veilige en effectieve bloedvoorziening voor iedereen. Daartoe bereist hij de hele wereld en onderneemt hij onwaarschijnlijk veel activiteiten; want bij de bloedvoorziening in Nederland steekt de situatie in veel andere landen zeer bleek af. Als nieuwbakken hoogleraar geeft hij leiding aan het Academisch Instituut ‘International

Development of Transfusion Medicine’ (IDTM) dat rondom hem is opgezet. Initiatiefnemer van het instituut is de WHO (Wereld Gezondheidsorganisatie). De Stichting Sanquin Bloedvoorziening, zoals de Nederlandse bloedbankorganisatie tegenwoordig heet, financiert het instituut en de RUG en het AZG leveren de faciliteiten voor onderwijs en onderzoek. Het IDTM is het enige academische instituut ter wereld dat zich bezig houdt met de internationale ontwikkeling van de transfusiegeneskunde. Het richt zich op drie gebieden: onderzoek, onderwijs en training van transfusiemedewerkers uit zich ontwikkelende landen en op advisering (consultancy). In Groningen bleek hiervoor het juiste klimaat aanwezig: De WHO vindt het bloedvoorzieningssysteem in Nederland een voorbeeld voor andere landen en de Sanquin bloedbank in Groningen, tot vorig jaar geleid door Smit Sibinga, is goed geoutilleerd als basis voor training en onderzoek.

Altruïsme

Bovendien is ook Smit Sibinga zelf geknipt voor dit project. Geboren en tot de repatriëring getogen in Nederlands-Indië had hij altijd al speciale aandacht voor ontwikkelingslanden. Toen in de jaren tachtig AIDS de wereld ging beheersen, was hij dan ook één van de vier mensen die, onder de vlag van de WHO, het ‘Global Blood Safety Initiative’ vormden om te komen tot mondiale transfusie afspraken.

‘De wereld schrompelt’, zegt Smit Sibinga, ‘en dat heeft ook consequenties voor de bloedvoorziening. Aan de weg

van ader tot ader zou je bepaalde, universele eisen moeten kunnen stellen. Van veiligheid bijvoorbeeld, en van toegankelijkheid voor iedereen. Beide zijn in niet-westerse landen bepaald geen vanzelfsprekendheid. Daarnaast moet donorbloed altijd beschikbaar zijn, werkzaam zijn – het is tenslotte levend transplantatieweefsel – en uiteraard betaalbaar, dus niet alleen iets voor de happy few. Het veiligst en goedkoopst voor de ontvanger is een systeem gebaseerd op puur altruïsme, zoals in ons land. Maar in veel arme landen hebben de mensen al hun energie nodig om zelf te overleven.’

Management

Het werven van gezonde, integere donors is dus een probleem, evenals de verwerking van het bloed (testen, omzetten in verschillende preparaten en bewaren). In één van de vijf gevallen wordt bloed bijvoorbeeld niet getest op HIV, hepatitis B en C en syfilis. Omdat hemofiliepatiënten veel gebruik moeten maken van donorbloedpreparaten, zijn zij extra kwetsbaar voor een HIV-infectie. Zij vormen maar liefst zes procent van de AIDS-gevallen, gemiddeld over de wereld. Daar bovenop komen nog één tot twee procent andere patiënten die ook besmet werden door een bloedtransfusie. ‘Het hele kwaliteitssysteem is eigenlijk een management-

zaak. We moeten mondiaal toe naar een gedragspatroon dat mensen zich verantwoordelijk voelen om gezond bloed te geven. Dat begint al met de regeringen. Zij moeten zorgen voor ondersteuning: infrastructuur, wet en regelgeving, voorlichting. Maar vaak is de politieke wil er niet,’ ondervond Smit Sibinga. Ook zijn overheden nogal eens geneigd de waarheid te (laten) verdraaien. Reden waarom Smit Sibinga zelf onderzoek doet naar de situatie in probleemlanden. Hij is veel op pad in het buitenland, snuift er letterlijk de geur op in ziekenhuizen en treft daar soms bijna middeleeuwse toestanden aan. Bij mensen die te maken hebben met de bloedvoorziening in hun land probeert hij vertrouwen te winnen. Dit doet hij door bij de mensen thuis te komen, zich zoveel mogelijk aan te passen en liefst met de pot mee te eten. Zo vergaart hij zijn informatie en weet hij op welke fronten in een bepaald land extra inspanningen nodig zijn. Om vervolgens via Sanquin Consulting Services en via de training van buitenlandse transfusie-medewerkers hopelijk soelaas te kunnen bieden. Dat Smit Sibinga volgend jaar 65 wordt, deert hem niet. Hij is een fit mens en kan nog jaren mee. Eigenlijk begint het nu pas!

Fenneke Colstee

RUG-Alumnipas

Na uw afstuderen of promoveren is er beslist geen einde gekomen aan uw band met de universiteit. U bent en blijft immers RUG-alumnus! Voor al onze oud-studenten en gepromoveerden is er een speciale RUG-alumnipas. Daarmee kunt u gebruik maken van een aantrekkelijk servicepakket, dat voortdurend wordt uitgebreid. De pas kost € 35,- en is drie jaar geldig. Dat is nog geen € 12,- per jaar!

Alle voordelen op een rij

Cursussen, opleidingen en onderwijs

- 5% korting op sommige opleidingen van de stichting Academische Opleidingen Groningen (AOG) Contractonderwijs
- 10% korting op cursussen bij de Senioren Academie (hoger onderwijs voor ouderen)
- 20% korting op alle cursussen bij de USVA
- 10% korting op computercursussen (externe tarieven) van het RC
- 15% korting op reguliere talencursussen bij het Talencentrum
- 10% korting op open colleges bij de letterenfaculteit
- 10% korting op open colleges bij de theologische faculteit
- 5% korting op juridisch postacademisch onderwijs
- korting op cursussen Frans bij het Centre Culturel Français
- korting op abonnement bij Studium Generale Groningen
- diverse kortingen op postacademisch onderwijs bij PPSW

Artikelen, diensten, uitstapjes enz.

- ACLO-kaart bij het Sportcentrum van de RUG blijft mogelijk
- korting op een lenerspas voor de UB
- € 5,- korting op het RUG-voorjaarsdiner (normale prijs € 25,-)
- € 50,- korting op de RUG-cultuurreis (normale prijs € 1400,-)
- 10% korting op alle artikelen met RUG-logo in de RUG-winkel
- 25% korting op een UK-abonnement
- 20% korting op concerten van het Noord-Nederlands Orkest in De Oosterpoort
- 20% op weekendovernachtingen in het University Guesthouse
- 10% korting op weekendarrangementen van de VVV Groningen
- 10% korting op arrangement hotelpaleis Het Stadhouders Hof te Leeuwarden
- 10% korting op loopbaanoriënteringstraject van organisatieadviesbureau MDP

- 10% korting op Persoonlijke Aankoopbegeleiding van Kamminga Makelaars
- 20% korting op overnachtingen in studiehôtel De Nieuwe Academie
- RUG-medewerkerstarief voor pc's en toebehoren van het RC
- gratis toegang tot alle universitaire musea in Groningen

Informatie

Bestel de brochure (met aanvraagformulier):
Telefoon (050) 363 77 67
Fax (050) 363 63 00
alumni@bureau.rug.nl
<http://www.rug.nl/alumni>

GRONINGEN. UNIVERSITEIT. MAAR OOK TALLOZE STRATEN, HUIZEN, BRUGGEN PLEINEN MET EVEN ZOVEEL HERINNERINGEN DAARAAN VAST. BEKENDE OUD-RUG-STUDENTEN VERTELLEN OVER HUN SPECIALE PLEK.

Annie Brouwer-Korf (57) / burgemeester van Utrecht / studeerde rechten van 1965 tot 1970 / speciale plek: de Stadschouwburg aan de Turfsingel.

‘Ik ben geboren in Groningen en heb er op het Praediniusgymnasium gezeten. Het Praedinius had geen overblijflokaal. In de pauzes gingen wij naar de Schouwburg, die pal naast de school lag. We schuilden daar als het regende, bekeken de affiches die er hingen in de hal bij de loketten, liepen wat te klieren. Een soort hangplek was het, alleen wel wat beschaafder dan de hangplekken waar ik als burgemeester van Utrecht mee te maken heb. Nee, ze zeiden er niks van dat wij daar stonden. Sterker, als er een voorstelling was die het niet zo goed deed, kregen wij gratis kaartjes. Daardoor heb ik van jongs af al krankzinnig veel voorstellingen gezien. Wat een voorrecht! Tot op de dag van vandaag ben ik een groot theaterliefhebber. De meeste indruk in die tijd maakte “Der

Stellvertreter” op mij. Een stuk over de omstreden rol van de paus in de oorlog. Eric Schneider had de hoofdrol. Op dit moment zijn jongeren heel erg betrokken bij de Tweede Wereldoorlog, toen ik naar school ging leefde het veel minder. Er werd amper over gepraat. Dat stuk kwam echt ontzettend hard aan, het zette mij aan het denken. “Who’s afraid of Virginia Woolf” met Ank van der Moer en Han Bentz van den Berg was ook indrukwekkend. Over een echtpaar dat elkaar het leven zuur maakt.’

Ellis Ellenbroek

Tegen wil en dank grotesk

Eigenaardig, eigzinnig, tegendraads en o zo bijzonder. De pen van 'Fritzi' oogstte alom bewondering, al ging die bewondering meestal hand in hand met grote verwarring. Neerlandica Annie van den Oever ondernam de eerste grondige studie in dertig jaar naar de poëzie van F. Harmsen van Beek.

‘Merkwaardig geïrriteerd,’ voelde Hans Andreus zich ooit naar eigen zeggen na weer een poging de gedichten van Fritzi Harmsen van Beek (1927) te doorgronden. Zo verging het recensenten vaak in hun pogingen om het spitsvondige werk een logische plek te geven binnen de Nederlandse letterkunde. Die weerbarstigheid leverde ten slotte, uit arren moede haast, het etiket ‘grotesk’ op voor de gedichten en verhalen waarin niets was zoals het leek. ‘Fritzi’ werd geparkeerd op een lijn van de letterkundige traditie die terugging via Louis Paul Boon naar Van Oostaijen.

Euforie en onbegrip

De verwarring stond ondertussen haar populariteit geenszins in de weg. Nog vóórdat haar debuutbundel *Geachte Muizenpoot en achttien andere gedichten* gepubliceerd werd in 1965, noemde Hugo Claus haar de ‘beste heden-daagse dichter’ en won ze de prestigieuze Amsterdamse poëzieprijs. Roem die ze zelf overigens nooit gezocht heeft. Het was haar toenmalige echtgenoot Remco Campert die haar werk doorspeelde aan de Bezige Bij en zodoende bekend maakte bij een groter publiek.

‘Het was anders dan alles wat ik ooit gelezen had,’ weet Annie van den Oever zich nog goed te herinneren van haar eerste kennismaking met het werk, rond 1980. De neerlandica studeerde op dat moment in Nijmegen. Naast het werk zelf bleef ook de mengeling van euforie en onbegrip rondom ‘Fritzi’ haar tot de dag van vandaag intrigeren. Onbegrip waar de dichter ook uitdrukkelijk naar solliciteerde. ‘Ze wilde ook mensen op het verkeerde been zetten, vooroordelen doorbreken.’ Pas later realiseerde Van den Oever zich dat nog niemand het werk van Harmsen van Beek grondig onderzocht had en ze besloot die lacune te vullen. Meer dan tien jaar werkte ze in haar vrije tijd, naast haar baan als universitair docent Nederlands aan de RUG,

aan het onderzoek. Een klus die die tijd ook nodig had, want behalve het werk van ‘Fritzi’ moest ze zich ook weer inlezen en inleven in de benaderingen en de theorievorming waarmee letterkundig Nederland zich in die tijd bezighield. ‘Ik heb mijn eigen jeugd onder de loep moeten nemen.’

Mores

Terugkijkend was het volgens haar niet meer dan logisch dat de critici indertijd met het slechtzittende label ‘grotesk’ op de proppen kwamen. Het werk van Harmsen van Beek was te averechts en stond haaks op de heersende manier van denken over literatuur. Een denken dat heel erg uitging van oeuvres en van auteurs die zich consequent ontwikkelen in een bepaalde stijl. Van alle beschikbare categorieën leverde het ‘groteske’ de beoordelaars nog de minste hoofdpijn op.

Toch klopt het etiket niet. Van den Oever ontdekte – na het ontwikkelen van een apart begrippenkader om het werk van Fritzi te analyseren – dat Harmsen van Beek zichzelf wel degelijk bewust was van de heersende letterkundige mores. Bijvoorbeeld de gewoonte om in het openingsgedicht van een bundel een bijzondere boodschap aan de lezer te verpakken. Ook de zogeheten raadselrijmen in haar debuutbundel bevatten zo’n poëtische boodschap, alleen was deze nooit door iemand als zodanig herkend en doorgrond. ‘Toen ik haar in 1989 het hoofdstuk stuurde waarin ik dit beschreef, reageerde ze opgelucht. Alsof eindelijk iemand die rijmen op hun merites beoordeeld had.’

Plagerig

Het onnavolgbare was ook meer dan een stijlkeuze. Het was de dichter zelf, concludeert Van den Oever. Ondanks haar intentie om de lezer te verwarren deed ‘Fritzi’ nooit zo haar best om dat effect bij grote aantallen te bereiken. Het dichten leek voor haar meer een

houding dan een middel om een fel-begeerd doel te bereiken. Van den Oever vermoedt dat ‘Fritzi’ daarom even veel genoeg beleefde, zo niet meer, aan het plagerig in verwarring brengen van een enkele vriend of bekende. Neem de anekdote over de uitgever Geert van Oirschot die haar maar bleef achtervolgen met een verzoek om gedichten die hij dolgraag zou willen publiceren. Keer op keer hield ze hem af. Toen hij haar ten slotte een telegram zond met de tekst: ‘Waar blijft g.v.d. mijn gedicht?’, reageerde ze met een al te spitsvondig ‘Eenge-Dicht, of een zojuist geOpend soms?’

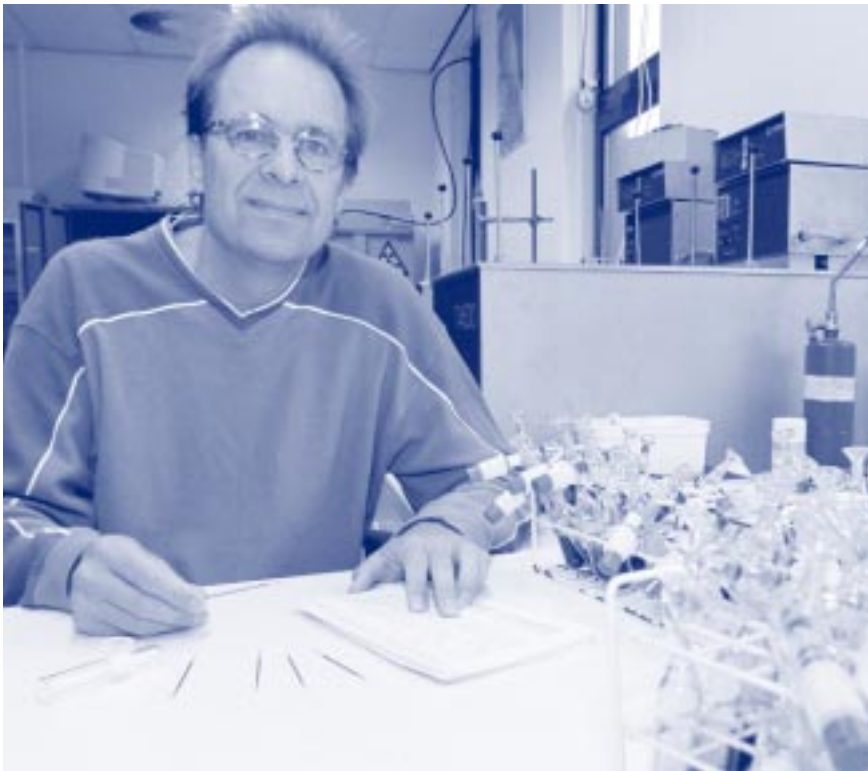

Die manier van spelen met taal houdt Harmsen van Beek volgens Van den Oever vol tot de dag van vandaag – ze woont nu teruggetrokken in Garnwerd. Van den Oever vermoedt dat zich in private boekenkasten nog menig literair sieraad bevindt van de hand van ‘Fritzi’. Zoals de volgende regels uit een boekje over de tuin van Frank Linschoten te Eext. Geheel volgens bestaande tradities spreekt ze de lezer aan alsof die een toevallige voorbijganger is:

*reiziger, indien
u ooit een krekkel hoort die
help roept: dat ben ik*

Jan R. Blaauw

Topsport tijdens de trek

Een lijster die in het voorjaar van Panama naar Canada trekt, verricht een grotere prestatie dan een wielrenner die de Tour de France voltooit. Amerikaans veldwerk en Groningse analysetechnieken toonden dat aan. Het leverde een publicatie in het gezaghebbende wetenschappelijke tijdschrift *Nature* op.

Gedragsbioloog Henk Visser pendelt regelmatig op de fiets tussen het Centrum voor Isotopenonderzoek (CIO) in het natuurkundegebouw op het Zernike-complex en het Biologisch Centrum in Haren. Een kippeneindje, vergeleken bij de 4800 kilometer die Amerikaanse lijsters in het voorjaar afleggen, op weg naar hun broedgronden in Canada. Waar Visser de rit zonder bijtanken kan volbrengen, moeten de vogels na een nacht vliegen toch minstens enkele dagen pauzeren om hun vetreserves weer aan te vullen.

Het energieverbruik van trekkende vogels werd eigenlijk altijd maar gewoon geschat, op basis van metingen aan vogels die in windtunnels moesten vliegen en daarvan afgeleide theoretische modellen. Visser: 'Voor natuurbeheerders is het energieverbruik van belang. Het vertelt je hoeveel foerageergebieden trekvogels onderweg nodig hebben, en wat de maximale onderlinge afstand mag zijn.' Maar directe metingen van het energieverbruik van trekvogels in de vrije natuur waren nog nooit uitgevoerd. 'Je moet daarvoor hele nauwkeurige analyses kunnen uitvoeren in hele kleine monsters,' legt Visser uit. Het CIO is een van de weinige labs ter wereld die daartoe in staat zijn. Visser publiceerde al twee keer eerder over het energieverbruik van vogels in *Nature*: van keizerspinguïns op Antarctica en van in windtunnels vliegende kanoetstrandlopers. 'Op basis van dat soort publicaties komen onderzoekers dan naar je toe, om analyses te verrichten.'

Verzuring

Zo ook een groep Amerikaanse ecologen, waarmee Visser nauw samenwerkte. Gezamenlijk ontwikkelden zij een plan om bij trekkende lijsters het energieverbruik te meten. Dat gebeurde met zogeheten dubbel-gelabeld water, een mengsel van watermoleculen waarbij een waterstofatoom of het zuurstofatoom is vervangen door een zwaardere isotoop (zie kader). Met gelabeld water ingespoten lijsters kregen een minuscuul zendertje omgehangen, zodat ze na een trekvlucht weer opgespoord konden worden. Uit metingen van de concentratie van het gehalte zware waterstof en zuurstof voor en na de vlucht konden de onderzoekers het energieverbruik berekenen. Lijsters die na het inspuiten bleven foerageren dienden als controle. 'Tijdens de vlucht verbruiken de dieren twaalf keer zoveel energie als in rust,' vertelt Visser. 'Wielrenners verbruiken tijdens een bergetappe maar vijf keer zoveel als in rust. Die vogels doen dus echt aan topsport.' Uit de metingen bleek verder dat de gegevens uit windtunnelproeven en theoretische modellen behoorlijk klopten.

Stop de vermoedering

Verander een letter, en een woord komt precies op zijn kop te staan. Of misschien niet: vermoedering is het tegendeel, maar ook een vorm van verloedering. Weg met de logica, leve de taal. In mijn hoofd maalt het gezegde van een landgenoot die jaren in Turkije had vastgezet voor drugs-smokkel. In een interview gaf hij de schuld voor zijn vergrijp aan het Nederlandse gedoogbeleid. Hoe verzint een beetje kerel zoiets, vroeg ik me af. Maar intussen weet ik het: zijn moeder heeft dat tegen hem gezegd. Ik haast mij te zeggen dat ik niets tegen vrouwen heb. Integendeel, ik ben daar een groot voorstander van. Ik denk dat de mensheid een betere

toekomst tegemoet gaat naar-mate de feminisering greep krijgt op andere culturen: vroeg of laat zal zo het geweld tot acceptabele proporties worden teruggebracht. Een tijd lang heb ik gedacht dat we daarvoor een mate van ver-trutting en betutteling op de

koop toe moeten nemen: ieder voordeel zijn nadeel. Maar goedbeschouwd heeft betuttelvertrutting niet zozeer met vervrouwelijking te maken, als wel met vermoedering. Ook dat behoeft precisering. Ik heb bijvoorbeeld nooit betutteltrutten in mijn naaste omgeving gehad; ik ben ook een groot voorstander van moeders, enkelvoud voorop (mag je ook nog op twee manieren lezen). Mijn frustraties slaan op de liefdevol castrerende moeder, die van 'ik heb het koud, dus jij moet een jas aan'. Ik lokaliseer die loeders vooral in de VS, waar castratie en sterilisering inmiddels ook tot voornaamste exportartikel zijn gepromoveerd. God wat een land. De vraag is dan hoe het komt dat die castratie-dwang, geworteld in een agressief-matriarchale cultuur, aanslaat in de onze; hoe we het moederskindje bij uitstek to premier hebben kunnen bombarderen, en vinden dat we het braafste meisje van de Europese klas moeten uithangen; dat alleen nog keurige allochtonen een beetje welkom zijn; en dat het laatste restje anarchie, vanaf de Gouden Eeuw tot in de jaren zeventig ons handelsmerk bij uitstek, uit ons karakter wordt geperst? Eigenlijk zal het me een zorg zijn hoe het komt. Het moet ophouden, en snel ook. Leve de troep, het onverstand, de ongehoorzaamheid, burgerlijk of juist liever niet. Zonen van alle gezindten, verenigt u. Dochters zijn ook welkom.

wkb.hofstee.gr.

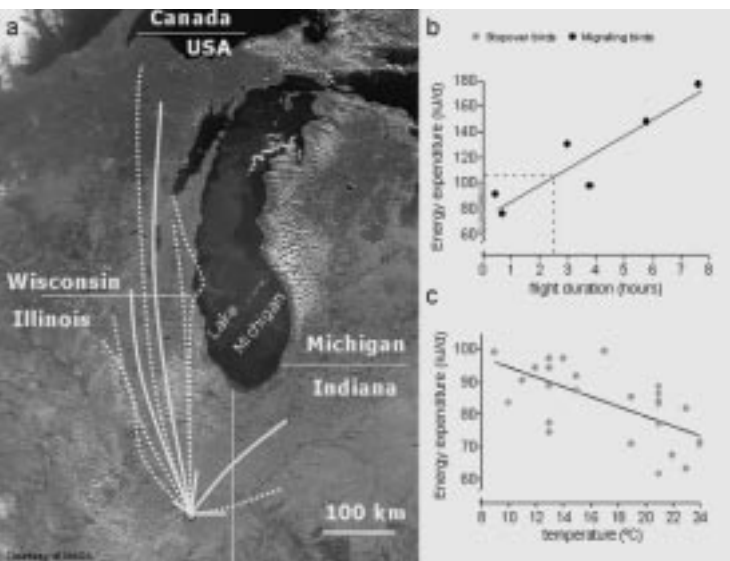
WKB

Stabiele isotopen

Ieder atoom heeft een bepaald gewicht, dat de optelsom is van de hoeveelheid protonen en neutronen in de kern. Waterstof bestaat uit één proton, en heeft atoomgewicht 1. Zuurstof heeft 8 protonen en 8 neutronen in de kern, en een atoomgewicht van 16. Door extra neutronen kan het gewicht omhoog gaan: waterstof met 1 extra neutron (ook wel deuterium genoemd) heeft atoomgewicht 2 en zuurstof met twee extra neutronen heeft atoomgewicht 18. Deze zwaardere varianten, stabiele isotopen genaamd, zijn met behulp van een massaspectrometer te onderscheiden van de atomen met het 'gewone' gewicht. Het CIO is in staat uiterst nauwkeurig de concentratie van dergelijke stabiele isotopen te meten.

Visser en zijn mede-onderzoekers publiceerden hun resultaten afgelopen juni in het toonaangevende wetenschapstijdschrift *Nature*. En de metingen gaan verder. 'Ik ben nu mede-begeleider van een promovendus aan de universiteit van Princeton, die gaat uitzoeken hoe de vogels bijvoorbeeld verzuring tegengaan.' Zelf blijft Visser voorlopig nog tussen de natuurkundigen op Zernike en de biologen in Haren pendelen. 'Ik heb het beste van beide werelden, natuurkunde en biologie.'

René Franssen

Tjibbe Joustra

Tjibbe Joustra studeerde van 1970 tot 1975 rechten aan de Rijksuniversiteit Groningen. Een gesprek over zijn studententijd, academische vorming, mentaliteitsveranderingen en tegenwoordig leiderschap.

Prominente RUG-alumni over leiderschap

Wat maakt iemand tot een goed leider? Hoe behoort het leiderschap eruit te zien? 'Oud-Groningers' geven hun visie en vertellen ook in welke mate zij schatplichtig zijn aan de alma mater. Hiernaast de eerste van een serie interviews.

'Mijn studententijd in Groningen heb ik, achteraf, ervaren als een enorme ontdekkingsreis. Ik beschouw die tijd als de meest indrukwekkende fase in mijn leven. Ik woonde in de Peperstraat, tegenover het Pepergasthuis en de Waalse kerk. De menselijke maat van de stad Groningen beviel me wel. Het is misschien wat oneerbiedig gezegd, maar de stad Groningen is eigenlijk een omhulsel van de universiteit, waarbij je op de Grote Markt maar ook elders altijd wel een bekende tegenkwam. Ik heb er indertijd mensen leren kennen die ik nu nog regelmatig tegenkom, zoals Brinkhorst en Vermeend. Veel Groningers gingen werken in de publieke sector. Dat deed je uit principe in het midden van de jaren zeventig. Een linkse invalshoek bepaalde de sfeer, maar er was ook veel ruimte.

'Het academisch denkniveau heeft ingeboet door de verschoolsing.'

Docenten uit die tijd die mij zijn bijgebleven hadden een gemeenschappelijke karakteristiek: zeer erudiet, een brede visie op de maatschappij en dus een originele invalshoek. Zo herinner ik me bijvoorbeeld de hoogleraren Röling, hoogleraar in het volkenrecht en de polemologie, de econoom Pen en Scheltema voor Romeins recht. Ze beheersten de stof zo goed, dat ze zich

konden permitteren om vanuit de breedte, bijvoorbeeld vanuit een culturele invalshoek, een onderwerp te benaderen. Wat betreft veel van de tegenwoordige kennisinstituten ben ik verbaasd over de huidige beperktheid. Aan veel afgestudeerde jonge mensen die ik ontmoet, lijkt de brede vorming toch wat te zijn voorbij gegaan. Het academisch denkniveau heeft ingeboet door de verschoolsing. Mensen worden merkbaar minder uitgedaagd om zelfstandig na te denken.'

Kenniscentrum

'De samenwerking tussen universiteiten onderling blijkt vaak moeilijker dan die tussen universiteiten en bedrijven. Als ik spreek vanuit mijn eigen ervaring bij het Ministerie van Landbouw, daar was het onderzoek gebundeld van zowel de verschillende instituten voor landbouwkundig onderzoek als van de landbouwuniversiteit. Bij landbouw ging een derde van de begroting naar onderwijs en onderzoek. Research werd zo belangrijk gevonden dat we daar nagenoeg blind op vertrouwden. De overstap naar de sociale zekerheid geeft een compleet ander beeld. Een tekortkoming van deze sector is dat er nauwelijks gestructureerd wordt nagedacht over onderzoek. Het is opvallend dat in een sector met zulke grote geldstromen amper fundamenteel onderzoek plaatsvindt. De oorzaak ligt er misschien in dat het een stelsel betreft dat door de politieke constellatie zich steeds weer wijzigt. Snelle wisselingen en veel ingrepen, die weer onderhevig zijn aan steeds veranderende inzichten staan een visie voor de langere termijn

Mr. T.H.J. Joustra, voormalig secretaris-generaal van het ministerie van Landbouw, Natuurbehoud en Visserij, is door de toenmalige minister per 1 januari 2002 benoemd als voorzitter van de Raad van Bestuur van het nieuwe Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV). Deze nieuwe mega-organisatie is voortgekomen uit de vijf oude uitvoeringsinstellingen en het Lisv. Het UWV telt 22.000 werknemers.

in de weg. Men gunt zich nauwelijks de tijd om onderzoeksvragen te stellen. Er is dus voldoende materiaal, maar relatief weinig onderzoek dat tot oplossingen leidt. Om dit probleem op te lossen organiseren we binnen UWV een kenniscentrum. Dat ligt helemaal in het verlengde van een van onze kerntaken: de maatschappij van informatie voorzien over de effecten en resultaten van het gevoerde beleid. Nu worden teveel conclusies vanuit een politiek oogpunt getrokken.'

Geen uitkeringsfabriek

'Met UWV werken we aan een herpositionering. Van een "uitkeringsfabriek" willen we naar een organisatie die veel meer nadruk legt op participatie van mensen in het arbeidsproces en het maatschappelijk functioneren van onze klanten. Onze missie is dus:

"Werk boven inkomen." Dat veranderen is vooral een kwestie van mentaliteit. Over mega-organisaties kun je oneindig veel regels uitstorten, maar daarmee vergroot je alleen de verwarring. Er verandert niets. We moeten af van die eindeloze fixatie op regelgeving. Zolang medewerkers een missie niet incorporeren, heeft regel op regel stapelen geen zin.

'We moeten af van die eindeloze fixatie op regelgeving.'

Mijn eigen leiderschap heeft zich de afgelopen jaren vooral in deze richting ontwikkeld. De afgelopen tien jaar heb ik geleerd hoe je een grote organisatie een bepaalde kant uit kunt krijgen. Het ministerie van landbouw was met 11.000 man heel gedifferentieerd. Wat ik geleerd heb is het beperkte nut van rechtstreekse interventie. Grote organisaties nodigen leidinggevendenden uit tot machogedrag met maatregelen en ontslagen. Maar het is veel nuttiger je bezig te houden met de context, de positionering van de organisatie en het formuleren en communiceren van een glasheldere gezamenlijke doelstelling. Dit alles vergt natuurlijk een langere draagtijd, maar het werkt uiteindelijk beter. En als je leiding geeft aan een organisatie moet je vooral voor veel verrassingen komen te staan. Als dat niet zo is wordt het routine.'

Harriet Enkelaar

Comenius Leergangen

In de Comenius Leergangen van Academische Opleidingen Groningen en RUG staat kwaliteit van leiderschap centraal. 'Comenius' is geënt op de principes van de klassieke, vakoverstijgende universiteiten. Vanouds stimuleren deze universiteiten de ontwikkeling van interdisciplinaire kennis, veelzijdige vorming, oriëntatie op fundamentele vragen, die grensverleggende inzichten opleveren, en een leercontext, waarbinnen ook het leren van elkaar belangrijk is. Visie en leiderschap worden in de nationale, Europese en Amerikaanse Comenius Leergangen gefaciliteerd door nadruk te leggen op: paradigma's en paradigmaveranderingen en diversiteit en 'universitas'. Meer informatie: drs. Chris Giebels,

---

Congres alumni bedrijfskunde

'Hoezo in control?' heet het groots opgezette congres voor alumni bedrijfskunde van de RUG. Het vindt plaats op vrijdag 28 november 2003 in Martini Plaza te Groningen. Zo'n 2000 alumni en oud-docenten worden verwacht en er is ruim tijd om elkaar te ontmoeten. Op de sprekerslijst staan grote namen, bijvoorbeeld van invloedrijke (ex)CEO's van Nederlandse multinationals. Zijn bestuurders doorgeschoten in een te academische benadering? Waarom ziet men hen als supermensen en kunnen zij ook weer als bakstenen vallen? Kortom, hoe moet de faculteit haar op te leiden moderne bedrijfskundigen hierop voorbereiden? Aanmelding/informatie: www.alumnidag-bedrijfskunde.nl

Agenda

Startdata postdoctorale
leergangen najaar 2003

6 oktober 2003

Mastertraject

9 oktober 2003

Human Core Business

28 oktober 2003

HR-Strateg

28 oktober 2003

Strategisch Communicatie-
management

30 oktober 2003

Nationale Comenius Leergang

30 oktober 2003

Res Publica Leergang

3 november 2003

Verandermanagement

4 november 2003

Business Strategy Course

10 november 2003

Strategische Kennisproductie

13 november 2003

Infra Development

18 november 2003

Opleidingsadviseur

19 november 2003

European Comenius Course

19 november 2003

Strategische Marketing van
Diensten

20 november 2003

Business Marketing Management

26 november 2003

Strategic Business Development

27 november 2003

Merkmanagement

Overname IBO

AOG Contractonderwijs B.V. te Groningen heeft op hoofdlijnen met PCM Uitgevers overeenstemming bereikt over de volledige overname van IBO Slot Zeist. IBO, het Instituut voor Bedrijfskunde, is een vooraanstaande aanbieder van bedrijfskundige en gespecialiseerde opleidingen, waaronder een executive MBA-programma. Door middel van permanente educatie ondersteunt het instituut zijn deelnemers in persoonlijke ontwikkeling en ontplooiing. Het IBO richt zich op het hoger management in zowel de profit als de non-profit sector en kent een snel groeiend aanbod van in-company opleidingen.

AOG Contractonderwijs B.V. is de publiek-private samenwerking tussen de Rijksuniversiteit Groningen en Freia B.V. AOG biedt opleidingen aan onder de merken Comenius, Academie voor Management, Academie voor Ondernemerschap en Academische Opleidingen Groningen. Met de overname zal AOG haar positie op het gebied van bedrijfskundige opleidingen verstevigen. Bij het IBO zijn 40 personen op fulltime-basis werkzaam. Het instituut heeft een groot nationaal en internationaal netwerk van docenten, afkomstig uit de wetenschappelijke wereld en het bedrijfsleven. Het instituut realiseert een omzet van ongeveer tien miljoen euro.

Meer informatie: www.freia.nl of www.ibo.nl

Business Strategy Course 8 (13 juni 2003)

Van boven naar beneden v.l.n.r.: Arjan de Vries, Ed van Leeuwen (kerndocent), Philip Wagner (kerndocent), Hans Unger, Freek Nabers, Jan Gerbrands, Riens Koopman, Nico Mensing, Hilda Smit, Sabine Overgoor, Cas Ceulen

Master of Facility Management 9 (27 juni 2003)

Van boven naar beneden v.l.n.r.: Philip Wagner (kerndocent), Ad Verhagen, Riny van Deursen, Annette van den Dries, Annelieke Geerdink (programma manager), Wessel Griffioen, Majorie Jans, Sjeff Leenen, Loek van Beurden

Human Core Business 5 (13 juni 2003)

Van boven naar beneden v.l.n.r.: Marco de Witte (kerndocent), Koert Verdaasdonk, Wim Huinder (kerndocent), Johan Koop, Monique Hofman (programma manager), Sjoukje Veenema, Eveline van Beusekom, Suzan Vernie, Jeannet Kool, Martine van der Sleen (projectmanager)

Merkmanagement 17 (27 juni 2003)

Van boven naar beneden v.l.n.r.: Robert Krakau de Jong, Irmgard Mirck-Suren, Duncan Stutterheim, Wim van der Pol (moderator), Andy Mosmans (kerndocent), Marily van der Giessen (editie 16), Margreeth Koetsier (editie 16), Janny Polak

Opleidingsadviseur 13 (6 juni 2003)

Van boven naar beneden v.l.n.r.: René Lievens, Carl Holler, Trea van der Wijk, Bert de Vos, Marcia Biesheuvel (kerndocente), Nathalie Leenen, Hans Visser, Egbert de Bruijn, Klaas Slijkerman, Esther Verstraaten, Antoinette van Beek, Jacqueline de Goede, Yvonne Vissers van Schie, Olga Hofman, Martine van der Sleen (programma manager)

Strategisch Communicatiemanagement 14 (6 juni 2003)

Van boven naar beneden v.l.n.r.: Karel Jan Alsem (kerndocent), Lia Van Olst-Vieeven, Elise van Dijk, Marjolein Boer, Marcel Aalders, Ingrid Nagtzaam, Annemiek Barneveld, Miranda Gijzen, Erna Marks

Mexicaanse smeltkroes

Het is een land met vele gezichten. Een land van tegenstrijdigheden en tegelijk een smeltpot van culturen. Mexico is het waard om te promoten en dat is wat Hub Hermans, directeur van het Mexico-studiecentrum aan de RUG, ook doet.

Een klein stukje Mexico in Nederland: op bijna 7000 kilometer afstand van Mexico-stad, aan de Groningse universiteit, werd tien jaar geleden het Mexico-studiecentrum opgericht. Studenten kunnen er een 'minor' (vroeger bijvak geheten) volgen, jaarlijks is er een Mexico-congres en verschillende RUG-wetenschappers gebruiken het als een koepel om onderzoek bijeen te brengen. De directeur, hoogleraar Romaanse talen en culturen Hub Hermans, begeleidt volgend jaar oktober een alumnireis naar het zo tegenstrijdige, maar boeiende land, samen met Peter Druijven van Ruimtelijke Wetenschappen. 'Mexico is het eerste land op het continent dat is gekoloniseerd. De katholieke, Spaanse cultuur is geplaatst boven op een rijke indiaanse pre-Columbiaanse cultuur. Uiteindelijk hebben de Mexicanen geprobeerd hieruit een eigen gezicht te creëren,' vertelt hij. Die identiteit is kunstmatig geconstrueerd toen het land zich in het begin van de negentiende eeuw losmaakte van de koloniale overheersing. Opvallend is echter dat de constructie langzaam maar zeker waarheid is geworden. Wat resulteert is een land met een unieke mengeling van katholicisme en indiaanse gebruiken.

Snoepgoed met doodskoppen

'Heel mooi is dat te zien in het feest rond Allerheiligen-Allerzielen,' zegt Hermans. 'In de katholieke wereld zijn de beide feesten op 1 en 2 november gescheiden. Allerzielen is de dodenherdenking, Allerheiligen is voor de levenden. Maar in Mexico is het één geheel, waardoor het meer overeenkomt met het indiaanse cyclische tijdsbesef.'

Allerheiligen-Allerzielen is in Mexico een groot carnaval geworden, waarbij op allerlei manieren wordt geflirt met de dood. Mensen verkleeden zich als geraamten, overal zijn afbeeldingen van 'de dood' te zien, er is zelfs snoepgoed met doodskoppen. De mensen nodigen de dood uit om met hen te feesten. 'Het idee is dat de dood een vriend kan zijn. In de dood zijn we allemaal gelijk. Het feest doorbreekt het taboe dat in de westerse wereld heel sterk aanwezig is.'

Yankees en chicano's

Ook de verering van de Heilige Maagd van Guadeloupe is een goed voorbeeld van dit syncretisme. Maria zou ooit eens verschenen zijn aan een indiaan in de vorm van een indiaanse moeder met een bloemenkrans. Het is deze verschijningsvorm die in Mexico massaal wordt vereerd.

Hermans zelf is vooral geïnteresseerd in de ontwikkelingen die in het noorden van Mexico te zien zijn. Het zuiden van het land staat nog heel dicht bij de indiaanse cultuur, in Midden-Mexico lijkt de koloniale tijd nog altijd niet voorbij, maar in de noordelijke grensstreek dringt de Amerikaanse cultuur langzaam maar zeker op. 'Er is een heel nauw contact tussen beide landen,' zegt Hermans. 'Wat je ziet, is dat de Mexicanen de yankees enerzijds minachten, maar tegelijk enorm hun best doen om naar de VS te gaan, gestimuleerd door de armoede in Mexico zelf.'

Je ziet het ook op andere gebieden. De chicano's bijvoorbeeld, zoals de Spaanstaligen in het zuidwesten van de VS genoemd worden, zijn trots op hun achtergrond. Maar het allerheiligen-allerzielenfeest, krijgt langzaam maar zeker meer trekjes van het Amerikaanse Halloween. Net als de kerstman die langzaam maar zeker Sinterklaas verdrijft. 'Hier zie je weer een nieuwe mengcultuur ontstaan, al is de drijfveer armoede.'

Christien Boomsma

Alumnireis 2004 Mexico

Avonturiers en cultuurliefhebbers opgelet!

Exclusief voor alumni van de RUG organiseert het alumni-bureau een bijzondere rondreis door Mexico, het land van Maya's, mariachi-muziek en mezcal. Vanaf 9 tot 23 oktober 2004 volgen we het spoor van de Conquistadores. We reizen per bus door een uniek landschap, van tropisch kustgebied tot ruige bergketens en jungle. Een reis die de deelnemers, net als de voorgaande alumnireizen, buiten de gebaande paden voert. Directeur van het Mexico-centrum en hoogleraar Romaanse talen en

culturen Hub Hermans, universitair hoofddocent Peter Druijven en alumnifunctionaris Lidy Bosker reizen met u langs de rijke erfenis van de oude indianenculturen en laten u kennis maken met schitterende koloniale steden, maar ook met het hedendaagse Mexico.

Azteken, Maya's en mezcal

Centraal staan de oude indianenculturen in Teotihuacán, Oaxaca, San Cristóbal de Las Casas en Palenque, vermengd met de invloeden van vooral de negentiende en twintigste eeuw. Maar ook een bezoek aan de VW-fabriek in Puebla staat op het programma. Verder bezoeken we een oud plattelands-

dorpje bij Oaxaca waar we zien hoe de alcoholische drank mezcal sinds jaar en dag wordt gemaakt. Hermans en Druijven geven het hele programma een cultuurhistorisch respectievelijk sociaal-geografisch perspectief mee.

Gezondheid

Absolute voorwaarde voor deelname is een goede gezondheid. De soms lange en vermoeiende busreizen en de stevige wandeltochten in bijvoorbeeld de bergachtige omgeving van Oaxaca en de jungle van Palenque vergen een goede lichamelijke conditie.

Programma 9-23 oktober 2004*

- 09 vertrek Amsterdam - Mexico-stad, transfer hotel
- 10 stadstour, Antropologisch Museum, Blauwe huis Frida Kahlo
- 11 Teotihuacán, basiliek van de Virgen de Guadalupe
- 12 Mexico-stad - Puebla; diverse kathedralen
- 13 Puebla - Oaxaca (bus) - Mitla en omgeving (mezcal-dorpje)
- 14 Oaxaca - Monte Albán (bus)
- 15 Oaxaca - Tuxtla-Gutiérrez (bus, lunch bij Juchitán)
- 16 Tuxtla-Gutiérrez - San Cristóbal (stadstour)
- 17 San Cristóbal - Palenque
- 18 Palenque - Agua Azul-watervallen en Catemaco
- 19 Catemaco - Veracruz
- 20 Veracruz - vrije dag
- 21 Veracruz - Mexico-stad (bus)
- 22 Mexico-stad, vrije dag en 'bonte avond'
- 23 Mexico-stad - Amsterdam (op 24 oktober)

Kosten*

De kosten bedragen € 1600 p.p.; houders van een alumnipas (zie pag. 12) krijgen € 50 korting. Dit bedrag is inclusief voorbereidingen, vlucht, binnenlands vervoer, alle overnachtingen in middenklasse hotels (logies & ontbijt), entreegelden en eventuele belastingen. Exclusief zijn eenpersoonkamertoeslag (ongeveer € 235), lunch- en dinerkosten, fooien en handgeld.

Aanmelden

Voor deze reis zijn 35 plaatsen beschikbaar. U kunt zich aanmelden door de bon te retourneren. De inschrijving sluit op 15 november 2003. Plaatsing geschiedt via loting. Begin december 2003 ontvangen de aanmelders bericht of men wel of niet geplaatst is. Stuur u de aanmelding naar:

Alumnirelaties & Fondswerving
t.a.v. drs. Lidy Bosker
Postbus 72
9700 AB Groningen

Meer informatie

Lidy Bosker: T (050) 363 46 84 (ma, di en do) of
a.h.bosker@bureau.rug.nl of <http://www.rug.nl/alumni>

Aanmeldingsbon RUG-reis voor alumni

Naam en adresgegevens van de hoofdboeker

Naam	
Straat	
Postcode/woonplaats	
Telefoon	
E-mail	

Deelnemers (inclusief hoofdboeker)

Naam (zoals vermeld in paspoort)	Geslacht	Geboortedatum	Beschikt over alumnipas**
1	m / v		ja / nee
2	m / v		ja / nee

Studierichting

Deelnemer 1
Deelnemer 2

Kamerindeling

- Hoofdboeker wil samen met tweede boeker tweepersoonkamer
- Hoofdboeker wil eenpersoonkamer (toeslag € 160)
- Hoofdboeker meldt zich alleen aan, maar wil eventueel tweepersoonkamer delen met reisgenoot

Plaats	Handtekening
Datum	

** De pas geeft recht op € 50 korting voor één persoon en is alleen bestemd voor RUG-alumni; zie ook pagina 12.

Oraties en afscheidscolleges

→ BEDRIJFSKUNDE

7 oktober 2003: oratie prof.dr. L. Karsten.
Leeropdracht: geschiedenis en actualiteit van het managementdenken en managementonderwijs.

→ ECONOMISCHE WETENSCHAPPEN

14 oktober 2003: oratie prof.dr. B.W. Lensink.
Leeropdracht: financiering en financiële markten
11 november 2003: afscheidscollege prof.dr.ir. C. Schweigman. Leeropdracht: operationeel onderzoek.
9 december 2003: oratie prof.dr. D.M. Swagerman.
Leeropdracht: controlling.

→ PSYCHOLOGISCHE, PEDAGOGISCHE EN SOCIOLOGISCHE WETENSCHAPPEN

21 oktober 2003: afscheidscollege prof.dr. C.A.J. Vlek.
Leeropdracht: omgevingspsychologie en besliskunde.

→ MEDISCHE WETENSCHAPPEN

28 oktober 2003: oratie mw. prof.dr. M. Hadders-Algra.
Leeropdracht: ontwikkelingsneurologie.

18 november 2003: oratie prof.dr. J. van der Meer.
Leeropdracht: interne geneeskunde, in het bijzonder de hemostase-gerelateerde aspecten van de vasculaire geneeskunde.

25 november 2003: oratie prof.dr. R.R.M. Bos.
Leeropdracht: maxillofaciale traumatologie.

→ RECHTSGELEERDHEID

4 november 2003: oratie prof.mr. M.H. Wissink.
Leeropdracht: privaatrecht, in het bijzonder het verbintenissenrecht.

4 november 2003: oratie prof.mr. F.M.J. Verstijlen.
Leeropdracht: privaatrecht, in het bijzonder het goederenrecht.

→ WISKUNDE EN NATUURWETENSCHAPPEN

2 december 2003: oratie prof.dr. R.C. Jansen.
Leeropdracht: bioinformatica.

Wijzigingen voorbehouden. Afscheidscolleges beginnen om 16.00 uur, oraties om 16.15 uur. Inlichtingen: mw. I. Sibers, telefoon (050) 363 52 90.

Zephyros

De tweede alumnidag/jaarvergadering van Zephyros, de vereniging van alumni Griekse en Latijnse Taal en Cultuur, heeft plaats op zaterdag 11 oktober 2003, deels in het gebouw aan de Oude Boteringestraat 23 en deels in de UB. Het thema is *De klassieken in de film*.

Het programma:

11.00 uur: Ontvangst met koffie (OB 23)
11.30 uur: Opening en huishoudelijk deel van de jaarvergadering
12.30 uur: Lunch
13.30 uur: Film: *Edipo Re* van Pier Paolo Pasolini
15.00 uur: Theepauze
15.20 uur: Lezing dr. B. van Heusden (universitair hoofddocent Kunsten, Cultuur en Media, RUG): *In de ban van het verleden: Edipo Re van Pier Paolo Pasolini*

16.15 uur: Lezing prof.dr. M.A. Harder (hoogleraar Grieks, RUG): *Edipo Re en Oedipus Rex*
16.45 uur: Borrel tot 17.30 uur

Aansluitend voor wie wil: diner (op eigen kosten). De kosten bedragen p.p. € 5,- (inclusief koffie, thee, lunch en borrel) voor leden van Zephyros en voor studenten GLTC, en € 10,- voor niet-leden. Introdúcés zijn van harte welkom. Wij verzoeken u zich vóór 9 oktober aan te melden. Het inschrijvingsgeld kan ter plekke worden voldaan.

Aanmelden

E-mail: zephyros@let.rug.nl
of bij G.C. Wakker, GLTC, Oude Boteringestraat 23, 9712 GC Groningen,
T (050) 363 60 50.

W.J. Kolff in Groningen

Op 11 september 2003 bracht prof.dr. Willem Johan Kolff een bezoek aan de Faculteit der Medische Wetenschappen van de RUG. De 92-jarige Kolff verwierf grote faam doordat hij tijdens de oorlogsjaren 1940–1945 voor het eerst een ernstige nierpatiënt met de door hem ontwikkelde kunstnier in leven wist te houden. In Groningen verrichtte hij zijn eerste experimenten hiermee en hij promoveerde aan de RUG in 1946. In 1953 emigreerde hij naar de Verenigde Staten, waar hij de kunstnier verder ontwikkelde. Ook droeg hij bij aan de totstandkoming van het kunsthart, de hart-longmachine en het kunstmatige oog. Zestig jaar nadat hij in Groningen zijn eerste experimenten

uitvoerde, wordt Kolff beschouwd als de ‘Vader van de Artificiële Organen’.

Lustrumcongres Geografie

De Faculteit der Ruimtelijke Wetenschappen houdt op 21 en 22 november 2003 samen met het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap een tweedaags Lustrumcongres. Het centrale thema van dit lustrumcongres is *Waarde in ruimte*: welke rol speelt het begrip ‘waarde’ in het begrijpen en inrichten van plekken en gebieden? De lezingen, workshops, discussies, excursies et cetera worden voor een breed publiek van wetenschappers, docenten aardrijkskunde, praktijkgeografen, studenten en geïnteresseerden in geografische vraagstukken georganiseerd.

21 november, 11.00–18.30 uur

Het programma op vrijdag heeft een wetenschappelijk karakter. In sessies wordt door vooral jonge wetenschappers van gedachten gewisseld over vijftien thema's. Key-note speaker is prof.dr. Rick van der Ploeg.

22 november 10.00–18.00 uur

Het programma op zaterdag is gericht op een breed publiek. Het bevat de inmiddels traditionele ‘onderwijsdag’, maar ook sessies gericht op ‘praktijkgeografen’ uit politiek, beleid en onderzoek/advies. Ook wie niet opgeleid is als geograaf, planoloog of demograaf, maar gewoon belangstelling heeft voor de wereld om zich heen, kan zeker aan zijn trekken komen. Er zijn ook diverse excursies, onder meer het Marenproject en een stadsexkursie per rolstoel. Tevens is de prijsuitreiking van de fotowedstrijd *De Plek*, in samenwerking met de Volkskrant.

Het congres vindt plaats in het WSN- en Zernikegebouw, Landleven 5 in Groningen. Meer informatie: www.rug.nl/frw T (050) 363 38 97 of www.knag.nl (030) 253 40 56

Antonius Deusing

De medische alumnivereniging Antonius Deusing houdt haar jaarlijkse alumnidag met een symposium in het AZG op zaterdag 1 november 2003. Het middagprogramma is in de sfeer van *de arts van straks*.

Programma:

- 10.10 uur: ontvangst in de Rode Zaal
- 10.45 uur: tentoonstelling *100 jaar AZG-terrein*
- 11.30 uur: ontvangst en uitgebreide lunch
- 12.30 uur: opening door prof.dr. H.J. Huisjes
- 13.00 uur: lezing mw. prof.dr. B. Meyboom-de Jong (huisartsgeneeskunde RUG)
- 13.45 uur: lezing prof.dr. N. Klazinga (sociale geneeskunde UvA)
- 14.30 uur: pauze
- 15.00 uur: prijsuitreiking en voordracht *De beste klinische les*
- 15.45 uur: afsluiting
- 16.00 uur: algemene ledenvergadering
- 17.00 uur: aperitief

Informatie:

Ingrid Trouw, T (050) 363 79 19 of alumni@med.rug.nl.

Wolters-Noordhoff Academieprijs 2003

Rogier van der Weerd (27) heeft de Wolters-Noordhoff Academieprijs 2003 gewonnen. Deze tweejaarlijkse prijs wordt toegekend aan de beste scriptie die aan de RUG is geschreven in de voorgaande twee kalenderjaren. Van der Weerds werkstuk, een wetenschappelijke analyse van het cameratoezicht vanuit een strafrechtelijke invalshoek, werd gekozen uit een totaal van 116 inzendingen. *Cameratoezicht. Juridisch houdbaar of een politieke misser?* wordt uitgegeven door uitgeverij Wolters-Noordhoff. Aan de prijs is tevens een geldbedrag van € 2.500,- verbonden.

Elk jaar organiseert de afdeling Alumnirelaties de RUG-alumnireis (zie pagina 23), maar er zijn ook andere initiatieven. Hieronder het verslag van een reis van alumni naar Campanië, van 26 april tot 5 mei 2003.

Een (kleine) grand tour naar Italië

De belangstelling voor de klassieken neemt toe. Misschien met dat gegeven in het achterhoofd durfden de klassieke instituten van de UvA en de RUG het aan een 'Vergiliusreis' naar Napels en omgeving te organiseren. Niet alleen voor bewezen classici, maar voor elke in Vergilius en zijn tijd geïnteresseerde alumnus.

Met enige spanning in het hart wachtten de organisatoren van de reis af wat voor 'volk' zou reageren op een advertentie in onder andere *Broerstraat* 5. Het bleek een qua beroep en leeftijd zeer gemêleerd gezelschap, maar met als gemeenschappelijke noemer een in de schooljaren opgedane, en nu weer aangewakkerde belangstelling voor de klassieken. Ons onderkomen en uitvalsbasis was de villa Vergiliana, vlakbij Cumae, circa 20 km van Napels. Een pracht van een studieoord in een negentiende-eeuwse villa, met uitzicht op zee, pal naast een antiek amfitheatertje (in gebruik als groentetuin voor de omwonenden). Op zijn Hollands gezegd kregen we waar voor ons geld. Ons werd een programma voorgeschoteld om 'u' tegen te zeggen. Een greep: Baia (het Saint-Tropez van de Romeinen), Herculaneum, villa Oplontis, Pompei en de Vesuvius, de schitterende tempels van Paestum, Napels, schitterende amfiteaters in Capua en Pozzuoli en het Bourbon Paleis in Caserta. Een heerlijk boottochtje naar Capri met een wandeling naar de villa Jovi, waar keizer Tiberius zich destijds meende het een ander te kunnen permitteren. En op weg naar het vliegveld werd nog eer gebracht aan de plek waar Vergilius is begraven.

Informatie en inspiratie werd ruimschoots verstrekt door onze onvolprezen reisleiders-leraren Hans Smolenaars, Sjef Kemper, Jos Hermans en Thea Heeres. Hun verhaal blies extra leven en struc-

tuur in bij ons bezoek aan opgraving, gebouw of kerk, en daarnaast was er de nuchtere archeologie over de bouwtechnieken van de Romeinen. 'Non scholae discimus, sed vitae' (niet voor de school, maar voor het leven leren wij), werd ons op school onderwezen. En zo is het. Een geweldig compliment voor dit initiatief van de beide klassieke instituten van Groningen en Amsterdam, waarmee zij een prachtige bijdrage hebben geleverd aan de education permanente van haar alumni. Onze onvermoeibare en inspirerende begeleiders zij hartelijk dank.

Aad Zillinger Molenaar

Alumnus Nederlands recht, afgestudeerd 1971

Colofon

Achttiende jaargang
Derde nummer/oktober 2004
ISSN 0921-1721

Broerstraat 5 is een gratis kwartaalmagazine voor alle afgestudeerden en gepromoveerden van de Rijksuniversiteit Groningen. Ook wordt het toegezonden naar oud-cursisten van de Academische Opleidingen Groningen. Broerstraat 5 wil ertoe bijdragen dat het contact tussen ons aller universiteit en iedereen die daar onderwijs heeft genoten in

stand blijft en zo mogelijk intensiever wordt. Heeft u opmerkingen of ideeën? Laat het ons weten!

Redactieadres

Redactie Broerstraat 5
Postbus 72
9700 AB Groningen
Telefoon (050) 363 73 79
alumni@bureau.rug.nl
Fax (050) 363 63 00

Redactie

Lidy Bosker
Piet Bouma

Fenneke Colstee
Chris Giebels
Gert Gritter
Franck Smit

Internet

<http://www.rug.nl/alumni>

Ontwerp en lay-out

In Ontwerp, Assen

Fotografie

- Reyer Boxem: p. 10
- Fotopersburo Dijkstra bv: p. 19
- Chris van Houts: p. 15

- Bert Janssen: p. 9 (Hut), 21, 28
- Eddy Posthuma de Boer: p. 14
- Elmer Spaargaren: p. 7, p. 13 (schouwburg), 22

Productie

Facilitair Bedrijf RUG

Druk

Tijl Offset, Zwolle

Oplage

50.000

Adressen en privacy

De RUG hecht veel waarde aan contact met oud-studenten. Conform de Wet Bescherming Persoonsgegevens gaat de universiteit zorgvuldig met adresgegevens om. Indien u wijzigingen wilt doorgeven of contact niet op prijs stelt, dan kunt u zich wenden tot:

Alumnirelaties RUG
Postbus 72
9700 AB Groningen
alumni@bureau.rug.nl
T (050) 363 77 67

Tony Chang is docent en richtingscoördinator
fysiotherapie aan de Faculteit der Medische
Wetenschappen van de Anton de Kom
Universiteit van Suriname.

Wat heeft Tony Chang met het Eric Bleumink Fonds?

‘Dankzij het Fonds kan ik werken aan mijn promotieonderzoek. Dat gaat over de vraag hoe ouderen zich door meer beweging lichamelijk en geestelijk beter voelen. Bij de RUG is hiervoor het succesvolle GALM-programma ontwikkeld. Ik bekijk of een soortgelijk programma ook in Suriname werkt. Behalve voor Surinaamse ouderen is het óók belangrijk voor de ontwikkeling van de wetenschap in mijn land. Aan onze faculteit zijn weinig gepromoveerden, terwijl wij erg graag het onderzoek willen stimuleren. De universiteit heeft mij gevraagd omdat vrijwel iedereen in Paramaribo mij kent en consulteert bij medische kwesties. Dat maakt me tot een “modelfiguur”. Ik wil graag overdragen op de volgende generaties: als ik het kan, kunnen jullie het ook!’

Eric Bleumink Fonds

Het Eric Bleumink Fonds van de RUG verstrekt beurzen aan talentvolle studenten en onderzoekers uit ontwikkelingslanden. Het fonds, opgericht in mei 2000, heeft een bestuur onder leiding van de Rector Magnificus. Voor het werven van het geld zorgt het Ubbo Emmius Fonds. Voor meer informatie over donaties, schenkingen en legaten aan het Eric Bleumink Fonds:

Ubbo Emmius Fonds
Rijksuniversiteit Groningen
Postbus 72, 9700 AB Groningen
Tel. (050) 363 75 95
ubbo.emmius.fonds@bureau.rug.nl

ABN AMRO Groningen
Rekeningnr. 56.30.98.961
t.n.v. Stichting Ubbo Emmius Fonds
inzake Eric Bleumink Fonds

DE HORTUS LEEFT!

De Hortus Botanicus in het Groningse Haren leeft. Iedere dag van het jaar groeien en bloeien er planten uit alle streken van Nederland en de rest van de wereld.

De geschiedenis van de tuin is met de RUG verbonden. Van wetenschapstuin tot plaats waar iedereen van de natuur kan genieten; de universiteit steunt de Hortus.

Dagelijks geopend van 9.30—17.00 h entree €3,50 p.p. kinderen t/m 9 jaar gratis
Hortus Haren, Kerklaan 34, 9751 NN Haren, 050-5370053

HIJ WILDE IETS DOEN WAAR ZIJN HART LAG. DAAROM GING ECONOOM A VERANTWOORD ONDERNEMEN. ECONOOM B STAPTE MET BROER PETER, OOK AL RUG-ECONOOM, IN DE ZAAK VAN ZIJN VADER.

Philip Drontmann (39), economie 1984–1990 /
 Werk: manager maatschappelijk verantwoord ondernemen
 ING Bank / Huis: Rijksmonument uit 1922 in Amersfoort /
 Huishouden: getrouwd met Nicole (40); zoon Jord (6),
 dochter Fleur (4) / Bruto jaarsalaris: 80.000 euro

Jaap Bakker (43), economie 1979–1984 / Werk: directeur
 Jacob Bakker IJzerhandel Enschede / Huis: bungalow aan
 de rand van Enschede / Huishouden: getrouwd met
 fysiotherapeut Carolien (42); zoon Alexander (12), dochter
 Marieke (10) / Bruto jaarsalaris: 70.000 euro

Philip Drontmann

‘Ik wilde eerst niet bij een bank werken. Een bank was saai. Toch liep ik, om mijn Duits te verbeteren, stage bij een bank in Duitsland. Ik kwam erachter dat een bank meer is dan geld. Ik had banen bij de ABN Amro in Amsterdam en bij de ING Bank in Groningen. Toen ik hoofd was van een afdeling van vijftien man, kwam de vraag: wat vind ik nou eigenlijk belangrijk?’

Ik werd actief binnen het Wereld Natuur Fonds. Het regioteam in Groningen was ingekakt. Wij bliezen het nieuw leven in. We organiseerden excursies en stonden bij de Gamma om FSC-hout (Forest Stewardship Council) te promoten. Ik vroeg me af of ik mijn brood kon verdienen met beschermen van het zwakke. De ING Groep had zich net uitgelaten over het onderwerp duurzaam ondernemen, maar bij ons op de vloer zag ik er nog niks van. Ik stapte naar de directie van de ING Bank met ‘Jullie kijken alleen maar naar budgetten en aandelenkoersen, niet naar de neveneffecten van de economische groei!’ Ik moest aardig wat weerstand breken, maar ik was niet te stoppen. Ze benoemden me tot projectmanager duurzaam ondernemen, voor een jaar. Het eerste wat ik deed was collega’s oproepen: Heb je iets met duurzaam ondernemen, meld je dan aan! Momenteel ben ik manager maatschappelijk verantwoord ondernemen. Ik creëer bewustzijn en initieer nieuwe producten. Een kinderspaarrekening bijvoorbeeld, waarmee de kinderen gratis naar de dierentuin kunnen of het Tropenmuseum. In plaats van een pluchen beest of rugzak erbij cadeau. Dat soort flauwekul hebben kinderen al genoeg.’

Jaap Bakker

‘Mijn broer Peter doet de organisatie en de automatisering, ik de commerciële kant van onze technische groothandel. 15.000 artikelen verkopen we. Gereedschappen, beveiligingsmiddelen, bouwbeslag, gasbranders, kitspuiten. Mijn opa is ermee begonnen in 1927. Hij zat eerst bij een neef in de zaak, maar ze waren het niet eens. Toen leende opa geld van een welgestelde oom en begon voor zichzelf. De zaak van die neef bestaat nog steeds, da’s onze concurrent, in Deventer. Mijn zootje roept nu al heel hard dat hij het bedrijf over wil nemen, maar ik wist lange tijd niet of ik wel in de zaak wilde. Mijn vader liet mij daar volkomen vrij in. Tot mijn afstuderen had ik geen vastomlijnd idee. Ik kon ook in een adviesbureau kruipen. Ik had een klein jaartje over tussen mijn afstuderen en militaire dienst en ledigheid is des duivels oorkussen. Dus ging ik meewerken in de zaak. Ik ben er nooit meer weggegaan. Het is plezierig eigen baas te zijn. Dat het een familiebedrijf is, kan me niet zoveel schelen. Dat maakt me niet extra trots of zo. Mijn broer en ik benutten de kennis uit onze studie haast spelenderwijs. We zitten in een inkoopvereniging. Daarin heeft haast geen enkele eigenaar van de familiebedrijven een hogere opleiding. Toen de inkoopvereniging wilde herstructureren, zagen wij meteen dat er essentiële dingen niet klopten aan het strategisch plan. Wel jammer dat ze die fouten aanvankelijk niet onderkenden. De smaak van de techniek heb ik ondertussen ook te pakken. Ik heb een vakopleiding gevolgd. Leuk detail: het ene jaar werd ik geëxamineerd, het jaar daarop zat ik als examinator achter de tafel.’